

TALOUSARVION 2025 TÄYTÄNTÖÖNPANO-OHJE

Virolahden kunnanvaltuusto on joulukuussa 2024 hyväksynyt talousarvion vuodelle 2025 ja taloussuunnitelman vuosille 2025 - 2027. Tuloslaskelma ja talousarvion käyttötalousosa on talousarvion laadintavaiheessa koostettu talousarvioon kustannuspaikkakohtaisista tiedoista, ja kustannuspaikkakohtaisia raportteja hyödynnetään toimialojen käyttösuunnitelmien pohjana. Talousarvion perusteluissa on kunkin toimielimen kohdalle määritetty sen tehtävä, toiminnan tavoitteet sekä sanallisia tai numeraalisia mittareita, joilla tavoitteiden saavuttamista arvioidaan.

Virolahden kunnan voimassa olevan hallintosäännön mukaan kunnanhallitus hyväksyy talousarvion täytäntöönpano-ohjeen, mikä perustuu valtuuston hyväksymään talousarvioon ja huomioi hallintosääntöön kirjatut asiat toiminnan ja talouden seurannasta, talousarvion sitovuudesta sekä talousarviomuutoksista.

Kunnanhallitus ja lautakunnat hyväksyvät talousarvioon perustuvan käyttösuunnitelmansa. Toimielin voi tarvittaessa päätöksellään siirtää käyttösuunnitelman hyväksymistä koskevaa toimivaltaa kyseisestä toimialasta vastaavalle johtavalle viranhaltijalle.

Toiminnan ja talouden seuranta ja talousarvion sitovuus

Toimielimet ja toimialasta vastaavat johtavat viranhaltijat seuraavat talousarvion toteutumista säännöllisesti. Toiminnan ja talouden toteutumisesta raportoidaan toimielimille hallintosäännössä ja tässä talousarvion täytäntöönpano-ohjeessa määritellyllä tavalla.

Toimielimet raportoivat talousarvion toteutumisesta valtuustolle lakisääteisen tilinpäätösraportoinnin lisäksi vähintään kerran tilikauden aikana. Kaikkia toimielimiä koskevan yhteisen osavuositarkastuksen laadinnan ajankohta määritellään talousarvion täytäntöönpano-ohjeessa.

Talousarviosta päätettäessä valtuusto on määritellyt, mitkä ovat valtuuston sitovina hyväksymät toiminnan tavoitteet. Valtuusto antaa osana talousarviokäsittelyä talousarvion noudattamista koskevat määräykset, miten talousarvio ja sen perustelut sitovat kunnan viranomaisia. Virolahden kunnanvaltuusto hyväksyy talousarviosta päätettäessä esitetyt tavoitteet ja määrärahat toimielintasolla niin, että toimintatulojen ja –menojen nettomäärä on sitova. Toimielimiä sitovat katteet on esitetty yhteenvetona talousarviokirjan kappaleessa 2 Talousarvion sitovuustasot. Investointien osalta sitovuustaso on määritetty hankekohtaisesti arvioiduksi nettomäärärahaksi.

Talousarvioon tehtävät muutokset on esitettävä valtuustolle siten, että valtuusto ehtii käsitellä muutosehdotukset talousarviovuoden aikana. Talousarviovuoden jälkeen talousarvion muutoksia voidaan käsitellä vain poikkeustilanteissa. Tilinpäätöksen allekirjoittamisen jälkeen valtuustolle ei enää voi tehdä talousarvion muutosehdotusta.

Määrärahojen sitovuus valtuustoon nähden

Virolahden kunnassa talousarvio on hyväksytty käyttötalouden osalta siten, että toimielimen budjetissa käyttötalouden toimintatulojen ja -menojen nettomäärä on kyseisen toimielimen osalta sitova (Talousarvio 2025 kappale 2 Talousarvion sitovuustasot, yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta 2025, sarake Netto). Määrärahojen sitovuus valtuustoon nähden tarkoittaa sitä, ettei toimielimen nettomäärää saa ylittää ilman valtuuston päätöstä.

Määrärahojen käyttö, käyttösuunnitelman hyväksyminen ja seuranta

Lautakunta tai kunnanhallitus voi päättää määrärahojensa käytöstä toimielintasoja tarkemmin hyväksymällä niitä koskevan käyttösuunnitelman. Jos lautakunta hyväksyy talousarvion laadintavaiheessa käytetyistä kustannuspaikkakohtaisista tiedoista poikkeavan käyttösuunnitelman, on toimialajohtajan raportoitava siitä taloushallinnosta ja raportoinnista vastaavalle hallintojohtajalle ja taloussuunnittelijalle, ja toimielimen on seurattava hyväksytyn käyttösuunnitelman toteumaa.

Taloushallinnon raporttien avulla tulee systemaattisesti seurata talouden toteumaa ja määrärahojen toteutumistilannetta suhteessa talousarvioon. Toimialajohtajat raportoivat talouden toteumat ja merkittävimmät poikkeamat toimielimille vähintään neljännesvuosittain. Vähintään puolivuositain laadittavan osavuositarkastuksen ja kalenterivuodelta laadittavan tilinpäätöksen laatimisen yhteydessä raportoivat talousarviomuutokset on esitettävä kunnanhallitukselle ja hyväksyttäväksi valtuustolle. Kunnanvaltuusto seuraa talousarvion toteumaa tilinpäätöksen lisäksi kerran vuodessa laadittavan osavuositarkastuksen avulla.

Talousarviomuutokset

Mahdollinen talousarviomuutosehdotus on pyrittävä käsittelemään ensin toimielimessä, esitettävä kunnanhallitukselle ja hyväksyttävä valtuustossa ennen kuin toimielin voi viedä sen osaksi käyttösuunnitelmaansa. Talousarvioon tehtävät muutokset on esitettävä valtuustolle siten, että valtuusto ehtii käsitellä muutosehdotukset talousarviovuoden aikana. Määrärahan muutosesityksessä on selvitettävä myös muutoksen vaikutus toiminnan tavoitteisiin ja tuloarvioihin. Vastaavasti toiminnan tavoitteiden tai tuloarvion muutosesityksessä on selvitettävä muutoksen vaikutukset määrärahoihin. Valtuusto päättää toimielinten määrärahojen ja tavoitteiden muutoksista silloin, jos organisaatiota muutetaan talousarviovuoden aikana.

Yhteistoimintaneuvottelujen vaikutus talousarvioon

Talousarvion 2025 laadinnan ja sen hyväksymisen aikana oli tiedossa, että Virolahdella käynnistyy taloudellisista ja tuotannollisista syistä koko henkilöstöä koskevat yhteistoimintaneuvottelut. Yhteistoimintaneuvottelujen vaikutukset talousarvioon tullaan käsittelemään osana sopeuttamistoimia koskevaa päätöksentekoa ja tarvittavilta osin talousarviomuutoksina vuoden 2025 aikana.

Avoimen viran tai tehtävän täytöstä

Osana talousarviota on hyväksytty Virolahden kunnan henkilöstösuunnitelma vuodelle 2025. Avoimen viran tai tehtävän täytössä sovelletaan hallintosäännön määräyksiä ja voimassa olevaa rekrytointiohjetta, joka on osa kunnan henkilöstöpoliittista ohjelmaa. Kunnanhallitus tai kunnanjohtaja voi antaa täyttölupamenettelyyn tarvittaessa toimialoille tarkentavia ohjeita/määräyksiä mm. toiminnan ja talouden tasapainottamiseen tähtäävien toimien vuoksi. Avoimen viran tai tehtävän täyttöön liittyvät päätökset tulee toimittaa henkilöstösihteerille.

Kokouspalkkiot ja luottamushenkilöille maksettavat palkkiot, ansionmenetykset ja matkakorvaukset

Pöytäkirjanpitäjät huolehtivat siitä, että kaikista palkkioon oikeuttavista kokouksista ja palavereista toimitetaan kokouspalkkio- ja matkakorvauslistat henkilöstösihteerille heti kokouksen jälkeen. Luottamushenkilöt vastaavat siitä, että noudattavat hallintosääntöön ja muuhun ohjeistukseen kirjattuja periaatteita ja aikatauluja maksettavien palkkioiden ja kulukorvausten erittelyssä ja toimittamisessa.

Hankinnat ja ostolaskut

Hankinnoissa noudatetaan lakia julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista, voimassa olevaa hallintosääntöä sekä [hankintaohjeistuksia](#) soveltuvin osin. Hankinnoista päättää toimitusjohtaja tai muu viranhaltija hallintosäännön mukaisesti. Hankinnoissa hyödynnetään hankintapalvelusopimuskumppaneita, jotka voivat toimia kunnan hankintalain mukaisena yhteishankintayksikkönä. Asiantuntijapalveluita hyödynnetään myös kertahankinnoissa.

Monitoimilaitteet, näytöt ja kannettavat tietokoneet (ml. telakka) hankitaan leasing-rahoituksella ja ne hankitaan KSTiedon palveluportaalin kautta. Sen sijaan puhelimet ja muut mobiililaitteet hankitaan lähtökohtaisesti omarahoitteisina. Matkapuhelimet eivät toistaiseksi kuulu KSTiedon ylläpidon piiriin.

Ostolaskun tarkastaja on vastuussa laskun teknisestä oikeellisuudesta ja siitä, että lasku ja hyödyke vastaavat toisiaan. Laskun hyväksyjä on vastuussa määrärahan riittävydestä ja viime kädessä laskun oikeellisuudesta. Laskut on hyväksyttävä määräaikaan, viivästyskorkeiden välttämiseksi. Jokaisen toimialan tulee talousarviovuosittain tarkistaa, että laskun tarkastajat ja hyväksyjät ja heidän varahenkilönsä ovat ajan tasalla. Listaus laskun tarkastajista ja hyväksyjistä tulee toimittaa taloushallintoon.

Palveluiden järjestäminen ja muiden kuntien kanssa tehtävä yhteistyö

Kunnat järjestävät asukkailleen palveluita, joista suurin osa on määritelty kuntien tehtäviksi laissa. Kunnalle voidaan antaa tehtäviä vain säätämällä siitä laissa. Lainsäädäntöön sisältyy lisäksi paljon velvoitteita siitä, miten nämä tehtävät tulee hoitaa. Lakisäätöisten tehtävien lisäksi kunnat voivat itse ottaa itselleen muita itsehallinnollisia tehtäviä. Nämä liittyvät yleensä talouteen, työllisyyteen, elinkeinotoiminnan edistämiseen ja asumiseen. Kuntien merkittävimmät tehtäväkokonaisuudet ovat:

- koulutus ja varhaiskasvatus
- kulttuuri-, nuoriso-, kirjasto- ja liikuntapalvelut
- maankäyttö ja kaavoitus
- vesi- ja jätehuolto, katujen rakentaminen ja ylläpito
- rakennusvalvonta
- liikenne ja joukkoliikenne
- ympäristöpalvelut
- turvallisuus ja varautuminen
- elinkeinopolitiikka, kotouttaminen
- työllisyyspalvelut (1.1.2025 alkaen)
- vaalien järjestäminen ja asukkaiden osallistumismahdollisuuksien edistäminen

Kunta voi itse määrittää, miten se järjestää palvelunsa. Virolahden kunta järjestää itse suurimman osan tehtävistään, mutta tekee paljon myös alueellista yhteistyötä muiden kuntien, kuntayhtymän ja

kuntaomisteisten yhtiöiden kanssa. Sopimuksilla on sovittu kustannusten jakamisesta tai hinnoittelusta sekä laskutuksesta. Sopimuksesta vastaavan viranhaltijan tai toimihenkilön on huolehdittava siitä, että laskutus ja kustannustenjakoa kuntien tai kunnan ja palveluntuottajan välillä hoidetaan sopimuksen mukaisesti.

Virolahden kunta toimii palvelunjärjestäjänä sopimusperusteisesti seuraavissa tehtävissä myös Miehikkälän kunnalle:

Yläkouluyhteistyö

Yhteistyösopimus yläkouluopetuksen järjestämisestä on astunut voimaan 1.8.2024 alkaen. Miehikkälän ja Virolahden kunnanvaltuustot ovat hyväksyneet sopimuksen, jonka nojalla Miehikkälän kunnan yläkouluopetuksen järjestämisvastuu siirretään Virolahden kunnalle ja Miehikkälän kunta osoittaa alueensa yläkouluikäisten oppilaiden lähikouluksi Virolahden yläkoulun 1.8.2024 alkaen.

Yhteistyösopimuksella on sovittu mm. seuraavaa:

1. Virolahden kunta järjestää perusopetuksen Miehikkälän kunnan perusopetusikäisille yläkoululaisille (luokat 7–9).
2. Miehikkälän kunta tekee lähikoulupäätöksen Virolahden yläkouluun Miehikkälän kunnan alueella asuville yläkouluikäisille oppilaille.
3. Miehikkälän kunnan tulee toimittaa Virolahden kunnalle yläkouluun siirtyvien oppilaiden oppilastiedot ennen lukuvuoden alkua. Oppilastiedot toimitetaan alkavaa lukuvuotta edeltävän tammikuun loppuun mennessä. Sopimuksen alkaessa Miehikkälän yläkoululaisten oppilastiedot ovat valmiiksi Virolahden kunnan oppilastietojärjestelmässä aiempaan yhteistyösopimukseen perustuen.
4. Muista miehikkäläläisten oppilaiden tarvitsemista erityispalveluista ja niiden kustannuksista sovitaan erikseen yhteisessä palveluseurantaryhmässä rehtorin esittelystä.

Sopimus on voimassa toistaiseksi ja sen ensimmäinen mahdollinen päättymisajankohta on 31.7.2027. Koululaiskuljetukset eivät kuulu varsinaisen sopimuksen piiriin, vaan niistä on laadittu erillinen liite yhteistyösopimukseen. Yläkouluyhteistyö on alueen oppilaiden kuin kuntienkin näkökulmasta järkevää ja muutoksella varaudutaan vastaamaan aleneviin oppilasmääriin sekä Virolahdella että Miehikkälässä.

Varhaiskasvatuksen vuorohoidon palvelut

Yhteistyö varhaiskasvatuksen vuorohoidon järjestämisestä on astunut voimaan 1.8.2024 alkaen. Miehikkälän ja Virolahden kunnanvaltuustojen yhtäpitävällä päätöksellä. Sopimuksen mukaan Virolahden kunta tuottaa varhaiskasvatuksen vuorohoidon palvelut Miehikkälän kunnalle. Sopimus mahdollistaa Miehikkälän kunnalle harkinnan ostaa sopimuksen puitteissa myös varhaiskasvatus Virolahden kunnalta.

Talous- ja henkilöstöhallinnon yhteistyö

Virolahden kunnan talous- ja henkilöstöhallinto tuottaa palvelut myös Miehikkälän kunnalle erillisen sopimuksen 1.1.2025 mukaisesti. Palveluiden sisältöä on kuvattu molempien kuntien talousarvioissa osana yleishallinnon käyttötalousosaa (200 Talouspalvelut ja 220 Henkilöstöpalvelut). Kaakon Kaksikko -yhteistyösopimuksesta poiketen, uuteen palvelusopimukseen ei sisälly tietohallinnon palveluita eikä työterveyshuollon ja työky-toiminnan järjestämisvastuuta.

Virolahden kunta hankkii sopimusperusteisesti seuraavat palvelut toiselta kunnalta, omistamaltaan yhtiöltä tai kuntayhtymältä:

Ympäristöterveydenhuolto, ympäristönsuojelu ja eläinlääkintä

Yhteistyösopimus Haminan kaupungin ja Virolahden ja Miehikkälän kuntien kesken kunnan ympäristönsuojelun- ja terveydensuojeluviranomaisen sekä eläinlääkintähuollon tehtävistä on ollut voimassa jo vuodesta 2007. Sopimus on toistaiseksi voimassa oleva ja sitä on muutettu tarpeen mukaan. Viimeisin muutos on tehty 1.1.2022 alkaen. Sopimuksen perusteella Haminan kaupunki vastaa

näistä lakisääteisistä tehtävistä ja osoittaa Virolahden ja Miehikkälän kunnille ympäristötarkastajan ja terveysinsinöörin työpanoksen. Eläinlääkinnän yhteistyön myötä Virolahti saa palvelut eläinlääkäripäivystykseen, eläinsuojeluvalvontaan, löytöeläinten huostaanottoon ja hygieenikkoeläinlääkärin palveluista. Virolahdella toimii eläinlääkärin vastaanotto kahtena tai kolmena päivänä viikossa.

Maaseutupalvelut

Haminan kaupunki vastaa alueellisesti maaseutuelinkeinoviranomaiselle säädetyistä tehtävistä ja vastuista tuottaen palvelut myös Kotkan, Pyhtään, Haminan, Miehikkälän ja Virolahden kunnille. Toimintaan kuuluvat viljelijätukihallinnon toimeenpanon lisäksi muun muassa eläintenpidon rekisteröintiin liittyvät asiat. Alueellinen maaseutupalvelu toimii yhteistyössä maaseutuuyrittäjien kanssa tuomalla esille maaseudun yritystoimintaa.

Rakennusvalvonta

Miehikkälän kunta järjestää rakennusvalvonnan tehtävät sekä Virolahden että Miehikkälän kuntien alueella. Kunnanvaltuustot päättivät kesällä 2024 rakennusvalvonnan yhteistyösopimuksesta 1.8.2024 alkaen. Sopimus on voimassa toistaiseksi ja siinä sovittiin mm. seuraavaa:

1. Virolahden kunnan lautakunta, tai muu monijäseninen toimielin, toimii Virolahden maankäyttö- ja rakennuslain tarkoittamana rakennusvalvontaviranomaisena ja huolehtii ja päättää maankäyttö- ja rakennuslain mukaan Virolahdelle kuuluvista lupa-, valvonta- ja muista viranomaistehtävistä sekä kulloinkin voimassa olevista muista rakennusvalvonnan toimintaa ohjaavista laeista ja määräyksistä.
2. Virolahden kunta ostaa Miehikkälän kunnalta rakennustarkastajan viranhaltijapalvelut.
3. Rakennustarkastaja toimii kohdassa 1. todetun toimielimen esittelijänä ja pöytäkirjanpitäjänä.
4. Virolahden kunnan lautakunta, tai muu monijäseninen toimielin, voi päätöksellään delegoida toimivallan rakennustarkastajalle.
5. Rakennustarkastajan viranhaltijapalvelun lisäksi Virolahden kunta ostaa Miehikkälän kunnalta rakennusvalvonnan toimistosihteerin (1 kpl) palveluita. Lisäksi Virolahti vastaa osaltaan ostettaviin palveluihin liittyvistä muista todellisista kustannuksista.

Rakentamislaki astuu voimaan 1.1.2025 ja muuttaa rakennusvalvonnan tehtäviä. Rakentamislakiin tehtävät muutokset keventävät hallinnollista taakkaa ja byrokratiaa sekä selkeyttävät valitusoikeutta. Lailla torjutaan ilmastonmuutosta, edistetään kiertotaloutta, sujuvoitetaan rakentamista ja tuetaan rakennetun ympäristön digitalisaatiokehitystä. Rakennusvalvonnan aiemmat tehtävät vähenevät, mutta työn sisältö muuttuneen enemmän valvonta- ja neuvontatehtäväksi.

TE-palveluiden yhteistyö Etelä-Kymenlaaksossa

Työvoimapalveluiden järjestelystä annetun lain (380/2023) mukaisesti vastuu työnhakijoille, yrityksille ja muille työnantajille tarjottavista työvoimapalveluista siirtyi valtiolta kuntien vastuulle 1.1.2025. Työvoimapalveluiden järjestäminen ja muut työvoimapalveluihin liittyvät lakisääteiset tehtävät muodostavat kunnille uuden valtionosuustehtävän, jota vastaan kunta saa rahoitusta.

Etelä-Kymenlaaksoon syntyi uudistuksen myötä uusi työllisyysalue, jonka muodostavat Kotka, Hamina, Pyhtää, Virolahti ja Miehikkälä. Etelä-Kymenlaakson työelämäpalveluiden järjestämisestä vastaa Kotkan kaupunki ja työvoimapalveluiden järjestämistä koskevan lain mukaisena työvoimaviranomaisen tehtäviä hoitaa Kotkan hyvinvointilautakunnan alainen työvoimapalveluiden jaosto. TE-koordinaatioryhmä seuraa sopimusta yhteisestä toimielimestä julkisten työvoimapalveluiden järjestämiseksi ja siihen liittyvien kustannusten toteutumista, käsittelee osapuolien esille tuomia asioita ja pyrkii muodostamaan sopijakuntien yhteisen näkemyksen valmistelun tueksi mm. talousarvion ja toimintasuunnitelman laadinnassa, toiminnan kehittämisessä, työllistämistoimenpiteiden seurannassa ja raportoinnissa sekä resurssien kohdentamisessa.

Kotoutumisen palveluiden yhteistyö Etelä-Kymenlaaksossa

Uusi kotoutumislaki (Laki kotoutumisen edistämisestä 681/2023) tulee voimaan 1.1.2025. Tämä edellyttää aiemman kahden kotoutumista edistävien palvelujen järjestämissopimusten uudistamista vastaamaan vuoden 2025 alussa voimaan tulevaa kotoutumislakia. Lisäksi uusi kotoutumislaki tuo kunnille uusi lakisääteisiä tehtäviä, joista sovitaan uudistetussa sopimuksessa. Kotkan ja Haminan kaupungit sekä Pyhtään, Virolahden ja Miehikkälän kunnat ovat päivittäneet sopimukset 1.1.2025 alkaen niin, että Kotkan kaupunki tuottaa Etelä-Kymenlaakson kunnissa seuraavat kotoutumisen edistämisen palvelut alueellisesti:

1. Kotoutumisen alkuvaiheen palvelut kotoutumisajalla pakolaistaustaisille oleskeluluvan saaneille tai tilapäisen suojelun saaneille, jotka ovat saaneet kotikunnan Etelä-Kymenlaaksosta
2. Maahanmuuttajien matalan kynnyksen ohjaus ja neuvontapalvelut kaikille maahanmuuttaneille riippumatta mistä syystä he ovat Suomeen tulleet ja kuinka kauan he ovat asuneet Suomessa.
3. Kotoutumiskoordinaattori
4. Monikielinen yhteiskuntaorientaatio

Muu alueellinen yhteistoiminta

Jätehuoltopalveluiden osalta kunta on osakkaana Kymenlaakson Jäte Oy:ssä ja elinkeinopalveluita tuottaa alueelle kehitysyritys Cursor Oy. Varhaiskasvatuksen ja opetuksen ateriapalvelut kunta hankkii Kymijoen Ravintopalvelut Oy:lta ja ICT-palvelut ovat järjestetty KS-Tiedon toimesta. Kotkan-Haminan seudun koulutuskuntayhtymä Ekami vastaa omistajakuntiensa (Kotka, Hamina, Pyhtää, Miehikkälä ja Virolahti) alueen toisen asteen ammatillisen koulutuksen järjestämisestä (Etelä-Kymenlaakson ammattiopisto) sekä työpajatoiminnan ja etsivän nuorisotyön palveluista (Rannikkopajat). Virolahden kunnalla on sopimus myös Navi-palvelusta, jolla tarkoitetaan oppivelvollisuusikäisten alle 18-vuotiaiden tukipalvelua nuorille, joilla ei opiskelijastatusta ja jotka eivät ole minkään oppilaitoksen kirjoilla. Vuonna 2023 sovittiin myös palkanlaskentapalveluiden yhteistyöstä Haminan kaupungin kanssa 1.1.2024 alkaen. Haminan palkkahallinnon asiantuntijat tuottavat osan teknisestä palkanlaskennasta Virolahden henkilöstöpalveluille. Sopimusta päivitettiin hinnoittelun osalta 1.8.2024 alkaen ja yhteistyösopimus on voimassa toistaiseksi.

Osavuositarkastuksen laatiminen ja muu raportointi

Toimialajohtajien ja toimielinten on seurattava taloutta ja toimintaa säännöllisesti ja raportoitava olennaisista havainnoista kunnanjohtajalle ja tarvittaessa lautakunnalle ja/tai kunnanhallitukselle. Raportoitavia asioita ovat mm. mahdolliset poikkeamat suhteessa asetettuihin tavoitteisiin omassa toiminnassa tai toimintaympäristössä, ja havaittujen poikkeamien vaikutukset talouden toteumaan olennaisuuden periaate huomioiden. Talousarvion toteumaseurantaa varten raportointi toteutetaan kussakin toimielimessä vähintään neljännesvuosittain (vuosineljännesraportit, osavuositarkastus ja tilinpäätös).

Virolahden kunta laatii yhden osavuositarkastuksen tilikauden 2025 aikana. Osavuositarkastuksessa verrataan kunnan talouden ja toiminnan toteumaa raportointijaksolta hyväksytyyn talousarvioon sekä edellisen vuoden vastaavaan aikaan. Vertailussa on huomioitava ja raportoitava mahdolliset vertailukelpoisuuteen vaikuttavat toimintaympäristössä tai raportointitavassa tapahtuneet muutokset. Vähintään osavuositarkastuksen yhteydessä toimialojen on esitettävä toimielimille, kunnanhallitukselle ja valtuustolle mahdolliset talousarviomuutosehdotukset kyseiseltä raportointijaksolta.

Virolahden kunnan osavuositarkastus laaditaan puolivuosisraporttina ajalta 1.1.-30.6. Toimielimet käsittelevät omat vuosineljännesraporttinsa ja osavuositarkastuksen perusteena olevan toimielintä koskevan puolivuosisraportin ja tuottavat tarvittavat tiedot koko kuntaa koskevaa osavuositarkastusta

varten. Osavuositarkastus ja tilinpäätös kaikki toimialat kattavana erillisenä asiakirjana laaditaan erillisten ohjeiden mukaisesti. Toimielimissä käsiteltävät vuosineljännesraportit perustuvat taloushallinnon raportointijärjestelmästä saataviin tietoihin (erillistä kirjaa ei laadita).

Seuraava raportointiaikataulu koskee kaikkia toimialoja ja koko kuntakonsernia:

Raportti	Raportoitava ajanjakso	Käsittely toimielimessä	Käsittely kunnanhallituksessa	Käsittely valtuustossa
1.vuosineljännesraportti	1.1.-31.3.	huhti/toukokuu	tarvittaessa	tarvittaessa
Osavuositarkastus	1.1.-30.6.	elokuu	viimeistään 30.9.	viimeistään 31.10.
2.vuosineljännesraportti	1.1.-30.9.	loka/marraskuu	tarvittaessa	tarvittaessa
Tilinpäätös	1.1.-31.12.	helmikuu	viimeistään 31.3.	viimeistään 30.6.

Osavuositarkastuksen ja tilinpäätöksen laadinnan ja käsittelyn yhteydessä toimialojen myös huomioitava sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteisiin ja toimintaohjeeseen kirjatut raportoitavat asiat.

Osavuositarkastuksen laadinta toteutetaan toimittamalla lautakunnassa käsitelty raportti määräaikaan mennessä pyydettyssä muodossa taloussuunnittelijalle ja hallintojohtajalle. Talouspalvelut valmistelee toimialojen neljännesvuosiraportteja varten tarvittavat tiedot päättyneeltä kaudelta ja ohjeistaa toimialoja tarkemmin osavuositarkastuksen sekä tilinpäätöksen laadinnassa.

Tilivelvolliset

Kuntalain 125 §:n mukaan tilivelvollisia ovat hallituksen, lautakuntien sekä niiden jaostojen jäsenet sekä tehtäväalueiden johtavat viranhaltijat. Kuntalaissa ei ole tarkemmin määritelty johtavia viranhaltijoita, vaan kunnan tulee määrittellä ne itse. Johtavina viranhaltijoina voidaan pitää toimielimen esittelijöitä ja toimielimen tehtäväalueella itsenäisestä tehtäväkokonaisuudesta vastaavia viranhaltijoita ainakin silloin, kun he ovat suoraan toimielimen alaisia. Tilivelvollisella on henkilökohtainen vastuu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä ja valvonnan jatkuvasta ylläpidosta johtamansa toiminnan osalta. Tilivelvollisuus kattaa johtamis-, ohjaus- ja seurantavastuun lisäksi tulosvastuun ja oikeudellisen vastuun.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet on hyväksytty valtuustossa marraskuussa 2024 ja perusteiden pohjalta laadittu toimintaohje on päivitetty ja hyväksytty kunnanhallituksessa joulukuussa 2024. Ohjeen mukaisesti toimielinten on raportoitava talousarvion laadinnan yhteydessä analysoidut toimintaympäristön muutokset, tunnistetut tavoitteita uhkaavat riskit ja arvioitava niiden vaikutuksia ja toteutumisen todennäköisyyttä. Tilivelvollisilla on sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaohjeen mukaisesti raportointivelvollisuus vastuualueidensa toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta, määrärahojen käyttöä sekä oleellisista sisäisessä valvonnassa esille tulleista havainnoista. Raportointi toteutetaan toimielintasolla vähintään osavuositarkastuksen laadinnan ja tilinpäätösraportoinnin yhteydessä, jolloin toimialajohtajat ja muut tilivelvolliset raportoivat keskeisistä havainnoistaan toimielimelle. Jokainen esihenkilö on vastuussa johtamansa toiminnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuudesta eli toiminnan tuloksellisuudesta ja lainmukaisuudesta, vaikka varsinaista tilivelvollisuusasemaa ei olisikaan.

Muuta

Talousarvion täytäntöönpano-ohje tulee käsitellä lautakunnissa ja toimialakohtaisesti henkilöstön kanssa.

Lisätietoja: hallintojohtaja Sanna Lahti, puh. 040 199 2310.